

OPONENTSKÝ POSUDOK HABILITAČNEJ PRÁCE

Názov práce: *Online závislosti v kontexte psychosociálneho fungovania*

Autor práce: Mgr. Juraj Holdoš, PhD.

Habilitant svoju habilitačnú prácu predkladá ako súbor publikovaných vedeckých prác doplnený komentárom na problematiku online závislosti pričom priložený počet komentovaných vedeckých prác autora je 12 v rozsahu 140 strán. Posudzovaná práca má celkovo rozsah 246 strán vrátane uvedeného súboru vedeckých prác. Formálne je text členený na 13 kapitol nepočítajúc úvod. Autor sa v jednotlivých kapitolách venuje najskôr behaviorálnym závislostiam vo všeobecnosti, následne rozoberá históriu skúmania závislosti od internetu, definuje rozdiel medzi závislosťou a excesívnym používaním internetu. Rovnako tiež v samostatných kapitolách popisuje znaky, druhy, modeli, faktory a dôsledky závislého používania internetu. Napokon najväčší rozsah habilitačnej práce (38 strán), mimo časti súboru publikovaných prác autora (spomínaných 140 strán), tvoria kapitoly, v ktorých Dr. Holdoš pojednáva o diagnostike, komorbidite, prevalencii a intervencii excesívneho používania internetu a závislosti od internetu.

Autor uvádza konštruktívnu a zaujímavú diskusiu vlastných zistení s predošlými napríklad o tom, že muži majú väčšie riziko pri poruchách súvisiacich s hraním počítačových hier, zatiaľ čo ženy majú väčšie riziko pri poruchách súvisiacich s používaním sociálnych médií. Poruchy sú častejšie u mladších vekových skupín a sú spojené so zvýšenou úrovňou psychopatológie. Autor sa tiež výskumne venoval závislosti od internetu v súvislosti s osobnosťou, gelotofóbiou, osamelosťou, rodinným prostredím, s miestom kontroly, s prežívanými emóciami, s negatívnymi dôsledkami a komorbídnej spojitosti s inými psychiatrickými symptómami ako aj so spánkovými návykmi pubescentov. Oceňujem opakované merania prevalence závislosti od internetu na Slovensku (2011, 2017, 2019, 2022).

Tému práce hodnotím ako aktuálnu a považujem ju za veľmi potrebnú a prínosnú. Kladne hodnotím aj potenciál implikácií do výkonu psychologickkej činnosti a to hlavne v rámci osvedčenia a prevencie. Oceňujem komplexný prístup Dr. Holdoša k riešenej problematike. Text práce je komplexný a systematický, autor využíva najnovšie odborné zdroje v dostatočnom množstve a variabilite. Opisované výskumné zistenia iných autorov sú kriticky hodnotené, vlastné zovšeobecnenia a syntézy doterajších poznatkov sú formulované adekvátne. Z textu práce je možné usudzovať, že autor sa v zvolenej téme dobre orientuje a preukazuje svoju výskumnú erudíciu, zároveň sa tiež ukázalo, že disponuje schopnosťou primerane vedecké poznatky kategorizovať, usporadúvať a zrozumiteľným spôsobom prezentovať. Habilitačná práca tak nie je len prejavom autorovej vedeckej erudície, ale čiastočne aj tej pedagogickej.

UNIVERSITAS TYRNAVIENSIS
FACULTAS PHILOSOPHICA

Mierne výhrady mám k tomu, že autor miestami používa anglické výrazy neopodstatnene, resp. výrazy, ktoré by bolo v odbornej práci lepšie nepoužívať alebo zameniť za slovenské, napr.: *Počas pandémie množstvo ľudí používalo internet excesívne, po skončení reštrikcií sa zdá, že sa väčšina vrátila do svojich „offline!“ životov* (s. 47). *„Prvé lastovičky“, vo forme experimentálnych výskumov, už pribúdajú ...* (s. 61). *„Common sense“ nám vraví skôr o benefitoch ako o nástrahách používania internetu* (s. 71). *Vyskytujú sa dokonca názory, že závislosť od internetu je iba „side effect“ iných diagnóz a nemôžeme o nej hovoriť ako o samostatnej diagnóze* (s. 63).

Výsledky, ktoré Dr. Holdoš vo svojej práci získal prispievajú k súčasnému vedeckému poznaniu o zložitých a komplexných súvislostiach v rozsiahlej problematike závislostí. Výsledky práce môžu napomôcť v prevencii aj intervencii zameranej na predchádzanie a znižovanie miery závislosti od internetu a excesívneho používania internetu, obzvlášť u osôb s rizikovým profilom špecifickej úrovne sledovaných premenných (napr. ADHD).

Otázka do diskusie:

1. Aké ďalšie premenné by bolo vhodné sledovať v pokračovaniach výskumu?
2. Aké konkrétne kroky by autor odporúčal rodičom maloletých detí v rámci výchovných zásahov za účelom ochrany zdravého psychického vývinu v súvislosti s rizikom závislosti od internetu resp. ochranu pred excesívnym užívaním internetu a to aj zvlášť u chlapcov a dievčat?

Záver:

Na základe uvedeného sa domnievam, že predložená habilitačná práca spĺňa požiadavky kladené na habilitačnú prácu, ktorá v domácom kontexte predstavuje originálny prínos k poznaniu v danom odbore. Habilitačnú prácu preto odporúčam k obhajobe a po jej úspešnom absolvovaní navrhujem udeliť Mgr. Jurajovi Holdošovi, PhD. vedecko-pedagogický titul docent v odbore Psychológia.

V Trnave, 25.2.2023

doc. PhDr. Peter Žitný, PhD.